

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی
پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

عنوان:

**بررسی شیوع و عوامل خطر سوء رفتار با سالمندان تحت پوشش مرکز بهداشت
جنوب وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۹۷؛ مطالعه ای مبتنی بر
جمعیت**

نگارش:

محمد رضا عسکری

استاد راهنما:

دکتر الهام نواب

۱۳۹۸

چکیده

مقدمه و زمینه: یکی از مشکلات جدی در دوران سالمندی، سوءرفتار با سالمند است که می‌تواند تأثیرات جدی و دائمی بر کیفیت زندگی و سلامتی در ابعاد مختلف زیستی، روانی، اجتماعی و معنوی آن‌ها بگذارد. این پژوهش با هدف تعیین شیوع و عوامل خطر سوءرفتار با سالمندان تحت پوشش مرکز بهداشت جنوب وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۹۷؛ مطالعه‌ای مبتنی بر جمعیت انجام شد.

روش تحقیق: این پژوهش، مطالعه‌ای مبتنی بر جمعیت از نوع مقطعی توصیفی-تحلیلی بود. نمونه‌های پژوهش، ۵۰۰ نفر از سالمندان ۶۰ ساله و بالاتر ساکن در جنوب شهر تهران بودند. نمونه‌گیری به صورت تصادفی طبقه‌بندی شده وزن داده شده بر اساس جمعیت سالمندان از بین ۳۳ مرکز خدمات جامع سلامت جنوب شهر تهران انجام گرفت. ابزار مطالعه شامل اطلاعات جمعیت‌شناختی، پرسشنامه سوءرفتار با سالمند در خانواده، پرسشنامه فعالیت‌های روزمره زندگی، پرسشنامه فعالیت‌های ابزاری زندگی و ابزار کوتاه شده اختلالات شناختی بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار STATA نسخه ۱۱ انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد ۷۸ درصد از سالمندان حداقل یک نوع از انواع سوءرفتار را تجربه کردند. شیوع انواع سوءرفتار در مطالعه حاضر به ترتیب سوءرفتار روان‌شناختی (۷۲/۸ درصد)، غفلت مراقبتی (۵۹ درصد)، سلب اختیار (۵۶ درصد)، سوءرفتار مالی (۴۸/۴ درصد)، غفلت عاطفی (۴۵/۸ درصد)، غفلت مالی (۴۱/۴ درصد)، سوءرفتار جسمی (۲۴ درصد) و طردشدگی (۱۷/۲ درصد) بود. بین وقوع سوءرفتار با سالمندان و عوامل خطر همچون فعالیت‌های ابزاری زندگی ($P < 0/001$)، مصرف سیگار ($P = 0/04$)، وضعیت شناختی سالمند ($P = 0/003$)، تحصیلات ابتدایی ($P = 0/001$) و وضعیت سلامتی از دیدگاه خود سالمند ($P = 0/006$)، ارتباط معناداری وجود داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: شیوع سوءرفتار در مطالعه حاضر ۷۸ درصد بود که در مقایسه با نتایج اکثر مطالعات نیز میزان بالایی است. با توجه به یافته‌های این مطالعه، به نظر می‌رسد برای کاهش سوءرفتار با سالمندان، توجه و آموزش به سالمندان و خانواده‌ی ایشان در جهت ایجاد استقلال سالمندان در انجام کارهای شخصی و روزمره زندگی به‌ویژه پیش از رسیدن افراد به دوران سالمندی، ایجاد کانون‌های سالمندی در محلات و به-کارگیری و مشارکت سالمندان و گسترش شبکه‌های اجتماعی در راستای کاهش مشکلات شناختی، آگاه-سازی سالمندان در راستای نحوه صحیح مدیریت مالی یا حمایت‌های اقتصادی دولت برای سالمندان، سرمایه‌گذاری بیشتر روی بهداشت در مقایسه با درمان در نظام سلامت کشور و ایجاد فرهنگ ازدواج مجدد در سالمندان ضروری است.

کلیدواژه‌ها: شیوع؛ سوءرفتار با سالمند؛ عوامل خطر

**Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery**

Title

**Investigating prevalence and risk factors of mistreatment with
elderly under coverage of southern health center of Tehran
University of Medical Sciences on 2018: a population based study**

**A dissertation submitted as partial fulfillment of the requirements
for Master of Science (MSc) Degree**

By:

Mohammadreza Askari

Supervisor:

Dr Elham Navab

2019

Abstract

Introduction

Mistreatment is one of the most serious problems elderly face, which can have a serious and permanent effect on quality of life and overall health different aspects such as biologic, psychologic, social and spiritual. This study aimed to determine prevalence and risk factors of mistreatment with elderly under coverage of southern health center of Tehran University of Medical Sciences on 2018: a population based study.

Method

This was a cross-sectional population-based study. Participants were 500 elderly (over 60 years old) living in the southern Tehran. Sampling was performed in a Stratified Weighted Random Sampling way based on elderly under coverage of 33 health centers in the southern Tehran. Study instruments were socio-demographic information questionnaire, elderly mistreatment in family questionnaire, activities of daily living questionnaire, Instrumental Activities of Daily Living questionnaire and abbreviated mental test. Analysis of the data was performed using 11th version of STATA.

Results

Results show that 78% of participants experienced at least on type of mistreatment. Prevalence of mistreatment types are physiological (8.72%), neglecting in care (59%), disclaimer (56%), financial mistreatment (4.48%), emotional (8.45%), financial neglecting (4.41%), physical mistreatment (24%) and ostracism (2.17). There was significant relationship found between occurrence of mistreatment and Instrumental Activities of Daily Living ($P < 0.001$), cigarette smoking ($P = 0.04$), mental status of the elderly ($P = 0.003$), elementary education ($P = 0.001$) and health from the elderly's point of view ($P = 0.006$).

Discussion

Overall prevalence of mistreatment was 78% which is a high amount compared to previous literature. According to the results of this study, it seems that in order to reduce mistreatment with the elderly it is necessary to do the following: education to the elderly and his/her family about independence in daily activities specially before ageing, establishing clubs for elderly in the hoods and using their participation and improving their social network in order to reduce cognitive problems, improving the awareness about correct financial management and governmental funds to help the elderly, more funding on the preventive healthcare compared to curative in the healthcare system and establishment of re-marriage culture for the elderly.

Keywords: prevalence, elderly mistreatment, risk factors